

№ 13994

1869/1129

ПРОВЕРКА
2008

ПОШЪ БОГУМИЛЪ

ПЪРВЫЙТЪ ПОДВИЖНИКЪ

между Българытѣ

(Жившій въ IX-то столѣтіе).

извлечено

отъ В. Македоніѣж. [2. III,

бъ. 48 | 25 окт.

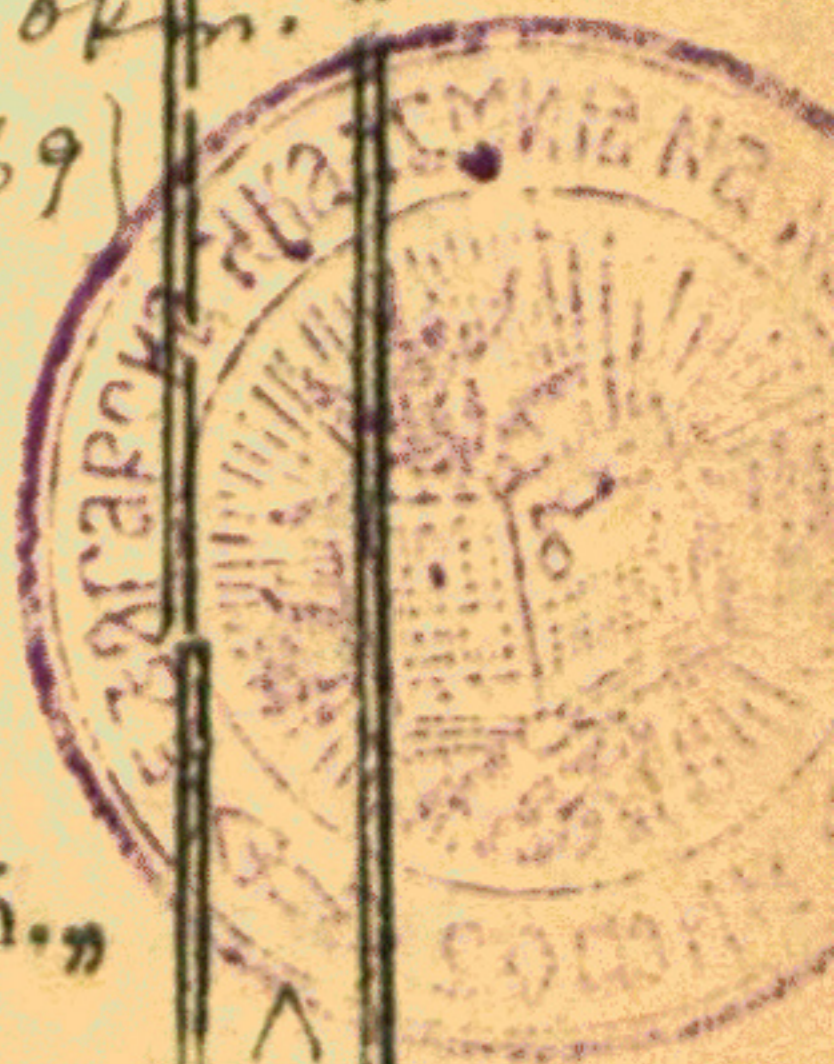
1869 |

ЦАРИГРАДЪ.

Въ печатницѣтѣ на "МАКЕДОНІѢЖ."

1869.

ПОПЪ БОГУМИЛЪ.

Които четѣтъ вѣстници, тии знаѣтъ че на излѣзь Августа въ градъ Прагъ въ Чехско, и въ село Гусинець станѣ голѣмо трѣжество за честь и слава на Юанна Гуса.

Описанието на това трѣжество и словата исказаны отъ прѣдставители-ты отъ разны народы, които были събрани на тоя празникъ, ни докарава на умъ за извѣстный въ нашѣхъ историѣхъ попъ Богумила.

За тоя попъ Богумилъ пишѣтъ, че извадилъ ѣкакво си еретическо учение, което испослъ ся распространило доста не само въ Българіѣхъ но и по всичкѣ западнѣ Европѣ.

Ние не знаемъ отъ дълбоко историѣхъ, та да искаме да докажемъ, че попъ Богумилъ не е былъ такъвъ, както го прѣдставятъ, но отъ колкото сме чели и

помнимъ, друго ни ся показва, та ето какъ мыслимъ за него:

Българети прияли Христианскѣтъ вѣрж и ся подчинили духовно на Цариградскый патриархъ, та имъ ся прашали владицы отъ Цариградъ. Тыи отъ цариградскѣтъ патриаршиѣ проваждани владици Гръци, спорядъ нѣкои стары свидѣтельства, и тогава, както и сега, отъ златолюбие много неправды въ вѣрж-тѣ правили и благодать Божиѣ съ платж продавали.

Нъ новопросвѣтеныты Христиане Българе чели въ священно писание, че Духъ святой, кога былъ слѣзль на Апостолытѣ, направиль гы да говорятъ на различни языци, та на всякой народъ да прѣдаватъ христовото учение на языка му; и Апостолити у всякой народъ, дѣто проповѣдвали, учреждавали особнѣ церквѣ, и тыя церкви имали духовно общение и единение помежду си, но на никой народъ и на никоѣж церквѣ особно не дали да има духовнѣ власть надъ другъ народъ или церквѣ. За това на оныя, които че-

ли и изучвали священно писание, видѣло ся несъобразно съ учението Христово да зависять духовно отъ другъ народъ и тойзи чюждъ народъ да имъ праща владыци, които да служатъ на чюждъ невразумителенъ за тѣхъ языкъ.

Това е было доста за да повдигне мислящыты Българы възъ гръцкыты владыци. Трѣбвало само да има кой да ги поведе. Това направиль единъ попъ, на имя Богумиль.

И наистинж, учението Богумилово, какъ е было въ пачало, подробно не ся знае, нъ извѣстно е, че попъ Богумиль училь и проповѣдуваль, какво духовныты началства, каквыто сж были тогава, не были законны и съобразны съ евангелското учение, та не требвало да ся познаватъ и почитать.

Това е направление, та Богумилството така скоро ся распространило не само между Българыты и съседныты тѣмъ народы, нъ още повече по западнж Европж, зачтото тамъ народыты притиснжти

по-тяжко отъ духовнѣтъ и свѣтскѣ власть на римското духовенство, още, по лесно ся водили по всичко, чтото искало да събори тѣѣ власть. И наистинѣ, на всичкыты ереси, отъ които въ 12 и 13-ый вѣкъ е была пълна западна Европа, учението е било срѣща властѣтъ на папыты. Тѣя ереси споредъ както ги наброява единъ тогавашенъ италианецъ, сѣ были на брой до шестнадесять, и католицыты сѣ ги наричали *Блзгарскы*, не зачтото ся излѣзли изъ Българиѣ, а зачтото тѣя, колко и да сѣ были различни имали сѣ всичкыты еднакво учение относительно за властѣтъ на римскый папѣ, че тя не е законна, та да не ся познава и почита, — учение срѣща духовното началство, което най-напрѣдъ ся появило въ Българиѣ.

Богумилъ, както ся види, повдигнѣлъ ся е на скоро по онова врѣмя, когато блзгареты прияли христианскѣ вѣрѣ и были още подъ духовнѣ власть на цариградскый патриархъ. Въ врѣмято на царя Це-

тра Българеты ся сдобили съ свой народъ и независимъ патриархъ, и Богумилското движеніе ся уталожило. Слѣдъ смъртъжъ на царя Петра цариградскый императоръ Іоаннь Цимисхий прѣвзелъ еднажъ часть отъ Българійжъ по край Дунава съ градъ Дристра (Силистрийжъ), въ който е былъ тогава прѣстолътъ на Българскый патріархъ, и уничтожилъ Българското патриаршество. Тогава Богумилството пакъ ся повдигнажло и въ царуваніето на Самуила, което е было единъ протокъ отъ крѣвави боеве за животъ и смъртъ съ гръциты, то ся повече развило. Слѣдъ смъртъжъ на царя Самуила гръциты обладали Българійжъ, и доклѣ ѿж имали подъ своѿж власть, Богумилството ся распространило още повече и проникнажло и въ Цариградъ, дѣто имало доста блъгары. Тамъ го занесълъ нѣкой си Василий лекаръ, когото гръциты осѣдили на смъртъ, заедно съ дванадесятты му ученици, и, по заповѣдь отъ Алексія Комнина, го изгорили живъ (въ 1118 лѣто). Послѣ когато

Българьты ся освободили отъ грьцкото господство и ся сдобили пакъ съ свое народно и независимо духовенство. Богумилството ся загубило отъ Българийж и ся распространявало, подъ различни видове и съ различни имена, по западнж Европж, дѣто властью на римскый папж възъ Христианьты е траяла неизмѣнна.

Това показва, че Богумилството въ основѣтъ си е было едно движеніе възъ чуждото духовно началство, възъ чуждото духовенство въ Българийж. А попататъкъ какво е было Богумилското ученіе, това не ся знае, зачтото го нѣма нѣйдѣ изложено. Опредѣлявать го по словата, които нѣкой си пресвитерь Козма е писалъ възъ еретициты. Нѣ прьво и прьво пресвитерь Козма е былъ по послѣ отъ попа Богумила, та може въ негово врѣмя и да е имало нѣчто притурено или прѣправено въ Богумиловото ученіе. Второ пресвитерь Козма е былъ противникъ на Богумиловото учение, та ако да искаме да опредѣлимъ това уче-

ние по онова, чтого е писалъ той противъ него, то ще да е все едно като да иска нѣкой да опрѣдѣли сегашното наше движение за освобождение отъ духовнѣтъ власть на гръцкый цариградскый патриархъ само по онова, что сж писали гръцитѣ за това движение, безъ да знае ничто отъ онова, что сж писали и что казвать Българети за него. Въ такъвъ случай и насъ трѣбва да земжтъ за еретици и да имжтъ, както писа Іерусалимскый патриархъ, че дяволтъ е повдигнжлъ Българиты възъ Великжтъ церквж.

Така, намъ иде да вѣрваме за попа Богумила, че и той, като Іоанна Гуса не е былъ еретикъ, а добръ родолюбецъ и правъ Христианинъ, който искалъ да освободи народа си отъ чюждо духовно господство и да го оправи на правый Христианскый пжтъ.

Іоаннъ Гусъ живѣлъ като истиненъ послѣдователь Іисусъ-Христовъ и попь Богумиль и ученициты му живѣяли животъ постнический и въздрьженъ въ всичко.

Іоаннѣ Гусѣ проповѣдувалъ че слово Божіе за чехыты трѣбва да ся провъзгласява на чехскый языкъ, когото разбира народътъ, а не на латинскый, когото никой не разумѣва. И попъ Богумилъ ся повдигналъ възъ грѣцкыты владыцы, зачтото служили въ церквыты на чюждѣ грѣцкый языкъ, когото Блъгареты не разумѣвали.

Іоаннѣ Гусѣ осѣждалъ ония суевѣрія съ които римското духовенство, отъ жажда за славѣ и богатство и отъ другы мирскы страсти было заслѣпило народыты. И попъ Богумилъ залѣгалъ за чистотѣтъ на евангелското учение, та както той така и всичкыти Богумилеки проповѣдници дрѣжали постоянно въ рѣцѣ евангелието и всякога тлъковали.

Іоаннѣ Гусѣ проповѣдувалъ, че царството Христово не е отъ тоя свѣтъ, та папыты и епископители, за да врьвятъ споредъ учението Христово, трѣбва да отврьлятъ богатството и раскошигы че да ся оставать отъ онѣѣ противнѣ на еван-

гелското учение власть, койшто искатъ да имѣтъ възъ народыты. И попъ Богумиль училъ, че духовныты началства не были съгласны съ евангелското учение, та не трѣбва да ся познаватъ.

Така, чтото правилъ и училъ Иоаннъ Гусъ прѣди пять стотинъ годинъ, това истото правилъ и училъ попъ Богумиль четыре стотинъ годинъ прѣди него.

Иоанна Гуса на врѣмято прогласили за еретикъ и го изгорили живъ, а сега слѣдъ пять стотинъ годинъ ся събиратъ въ Прагъ, дѣто е училъ и проповѣдувалъ, и въ село Гусинецъ дѣто ся е родилъ пръвенецъ отъ всичкытъ народы : католици, православни, протестанти, да го славятъ като освободитель на чловѣчскѣтъ мысль отъ оковыты които ѿ было наложило духовенството, и като прѣобразователь на всичкый чловѣчскый родъ.

И попа Богумила нѣкога си сѣ прогласили за еретикъ и изгорили живъ едного отъ послѣдователи му, Василия лѣкаря, който не съ по-малкѣ твръдость отъ

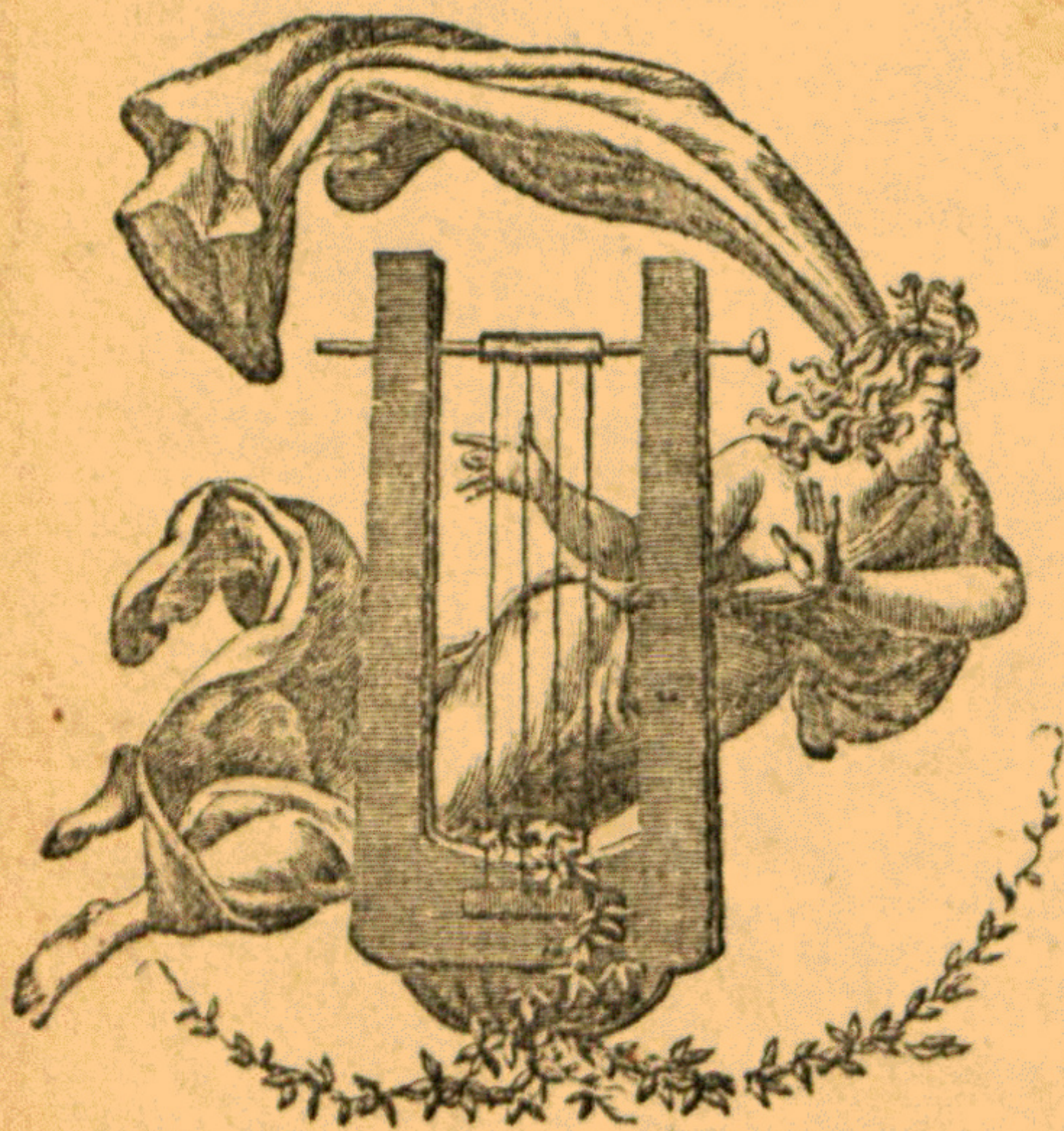
Іоанна Гуса, прѣтрѣпѣль тѣхъ лютѣхъ и позорнѣхъ смѣрть за правдѣхъ и истинѣхъ.

Ако е това така, то трѣбвали да глѣдаме цѣль свѣтъ да слави Іоанна Гуса, а ные да си мльчимъ за нашъ попъ Богумила, които четыре стотинъ годинъ по напредъ е положилъ начало на онова учение, което Іоаннъ Гусъ, проповѣдувалъ ?

Единъ отъ витииты, които сж казвали слова на трѣжеството за честь на Іоанна Гуса, помежду друго рекълъ и това ;
„ Народъ, който не почита своиты великы мжжѣ, той е недостоенъ за почетъ ;
„ народъ които не слави своиты великы витязи, той самъ потѣпква своѣхъ сла-
„ вѣхъ ; и който заборава своиты дѣатели,
„ той самъ пада въ забвение у другыты
„ народы. „ (17 окт. 1869) *Млчяны.*

ПРОВЕРКА
1959

ПРОВЕРКА
1952 .